

't Lemels Arfgoed

OPGERICHT 17 APRIL 1997

Jaargang 10, Nummer 1/19

Mei 2007

10 jaar

' t Arfnieuws

Stichting 10 jaar

Onze Stichting “ ’t Lemels Arfgoed “ werd opgericht op 17 april 1997. Dat betekent dat we dit jaar ons 10-jarig bestaan vieren.

Hoewel 10 jaar geen officieel jubileum is, willen we toch stil staan bij dit dubbele lustrum en onze jaarlijkse donateuravond een speciaal tintje te geven.

‘t Lemels Arfgoed blijkt in de loop van de jaren een goede bekende te zijn geworden in onze gemeenschap. Het blijkt dat steeds meer mensen, voor zij iets weggooien, zich afvragen of het nog van nut kan zijn voor onze stichting. Wij zijn daar erg blij mee, want wij willen natuurlijk zo veel mogelijk voorwerpen bewaren, herstellen en veilig stellen voor de toekomst.

Ook spullen die kapot zijn of niet compleet willen we graag hebben. Soms zijn incomplete voorwerpen nog te herstellen met onderdelen van andere soortgelijke dingen. Weggooien kunnen we het altijd nog. In de loop van de jaren hebben wij op deze manier al een flinke verzameling “plattelands-gebruiksvoorwerpen” mogen ontvangen. Doordat een aantal van deze voorwerpen, vooral de landbouwwerktuigen, veel ruimte innemen, raken onze opslagruimten flink bezet. Wij hopen dan ook dat we in dit lustrumjaar een definitieve expositie - en opslagruimte tegemoet kunnen zien. Het zou toch prachtig zijn, dat we alle gekregen voorwerpen en kleding kunnen laten zien aan alle inwoners van ons dorp en de toeristen? We geven de moed dus zeker niet op.

Jampotjes

Denkt u nog aan de lege jampotjes? Regelmatig treffen we gelukkig dozen en tassen met lege jampotjes aan rondom ons huis. Ze worden in dank aanvaard. Heeft u lege potjes (indien mogelijk zonder etiketten en grote potten gebruiken we niet) brengt u ze dan even bij ons langs of bel even (331250). Bij voorbaat dank.

Het Boek

U weet het nog? Het boek “Lemele, Archem en Dalmscholte in oorlogstijd 1940 – 1945 “ is weer leverbaar. De kosten zijn € 12,50 .

De Erven in Lemele

In samenwerking met de Historische Kring Ommen willen we komen tot een complete inventarisatie van de boerenerven. Ten zuiden van

de Regge zal deze inventarisatie worden uitgevoerd door de heer Fr. Horsman van de Dalmsholterweg te Dalmsholte. Wij hopen op uw medewerking als hij bij u aanklopt.

Wastattan?

Dat het gemakkelijker was dan de vorige opgaven, bleek uit het aantal goede oplossingen. Het is een metalen omhulsel waar een lucifersdoosje in geklemd kan worden. Het was vaak verfraaid met een foto of tekening. Op deze foto een schaapskudde op de Lemelerberg. Het "Waarom?" was wat moeilijker te beantwoorden. Als de roker bij het werk het lucifersdoosje in zijn zak had werd dat platgedrukt of ging op een andere manier stuk. Door het metalen omhulsel werd dat voorkomen.

De taartbon is, na verloting, deze keer gewonnen door J. Arnold, Oude Twentseweg 2 in Marle. Gefeliciteerd!!!!

De nieuwe opgave:

Van de familie Dubbink uit de Molenhoek kregen we een aantal gereedschappen waarvan we er één niet kunnen thuis brengen.

Weet u wat dit is? De winnaar krijgt weer een taartenbon.

*Dick Vos
tel.: 331729*

35 jaar Imminkhoeve

In 1971 wordt er door het toenmalige bestuur van de Invalidenbond uit Den Haag een vakantieboerderij gezocht voor het houden van vakanties met gehandicapten.

In eerste instantie wordt in Dalmsholte een boerderijtje gekocht, maar via makelaar Bakker komen ze in contact met mevr. Immink-te Kieft. Haar boerderij blijkt veel beter geschikt om te verbouwen tot een vakantieboerderij voor gehandicapten.

Begin 1972 wordt de boerderij met erf, ruim 3 ha, gekocht van mevrouw Immink-te Kieft.

Op 2 maart 1972 wordt de stichting opgericht (zie stichtingsactie)

Het eerste bestuur bestaat uit voorzitter de heer Lijendijk, secretaris

AFSCHRIJF VAN DE STICHTINGSACTE
van de
STICHTING VAKANTIECENTRUM VOOR GEHANDICAPTEN.

H. P. SCHOTANUS
NOTARIS
LOHNS, HOOFDESKIM 155
POSTBUS 7853
s-GRAVENHAGE 1541

Heden de tweede maart negentienhonderd twee en zeventig, zijn voor mij, Hendrik Piets Schotanus, notaris ter standplaats "s-Gravenhage versche-

- men:-----
1. de heer Dick Cornelis Lijendijk, directeur van een naamloze vennootschap, geboren te "s-Gravenhage op veertien maart negentienhonderd twintig, wonende te "s-Gravenhage, Westhovenplein 84, ten deze handellende voor zich en als lasthebber van de heer Thijs Hendrik van der Pels, sportleider bij de Rijksuniversiteit te Utrecht, geboren te Rotterdam op negen en twintig december negentienhonderd vijf en twintig, wonende te Woerden van Linburg Struimlaan 40;-----
  2. de heer Jacob Lubertus Boerendans, zonder beroep, geboren te Abbenes op dertien mei negentienhonderd een en twintig, wonende te "s-Gravenhage, van Musschenbroekstraat 26;-----
  3. mevrouw Gerile Hendrika Louise Klempoort, ziekenverzorger, geboren te Valenciennes (Frankrijk), op zeven en twintig januari negentienhonderd zes en twintig, wonende te "s-Gravenhage, van Mossambroekstraat 26, gehuwd met de heer Hubertus Theodorus Antonius van Rijse-terveld;-----

Blijvende van geroelde lastgeving uit een onderhandse akte welke met inachtneeming van de wettelijke formaliteiten aan deze akte is vastgehecht. De comparanten zijn aan mij, notaris, bekend. De comparanten hebben verklaard dat zij en de genoemde lastgever bij deze oprichting een stichting met het hierna te omschrijven doel, en welke oprichting zal worden gereguleerd door de navolgende:-----

STATUUTEN.

NAAM EN ZIEDEL.

ARTIKEL 1.

De stichting draagt de naam "Stichting Vakantiecentrum voor Gehandicapten" en is gevestigd te Osszen.-----

DOEL.

ARTIKEL 2.

1. De stichting heeft ten doel aan ieder, die gehandicapt is, de gelegenheid te verschaffen tot het houden van vakantie aangepast aan ieders mogelijkheden, tegen een billijke vergoeding.
2. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door het exploiteren van een of meer vakantiecentra en al hetgeen daarmee in de ruimste zin verband houdt.-----

MIDDELEN.

ARTIKEL 3.

De middelen van de stichting bestaan uit:-----

- a. de opbrengst uit de exploitatie van het vakantiecentrum of de vakantiecentra;-----
- b. het aantrekken van gelden door middel van een obligatielening;-----
- c. hetgeen de stichting door erfstelling, legaat of schenking of op enige andere wijze om niet verkrijgt;-----
- d. donaties en subsidies;-----
- e. alle andere inkomsten.-----

de heer Boerendans, penningmeester de heer Van der Pols en bestuurslid mevrouw Bijsterveld.

Beheerder wordt de heer Boerendans en gastvrouw mevrouw De Raat.

De eerste verbouwing die plaatsvindt is de “dele” en die te verbou-

De eerste slaapzaal

wen tot eetzaal en de potstal tot slaapzaal. Op de hooizolder worden kamers gemaakt voor de vrijwilligers.

Vanuit Lemele komen velen helpen met bedden opmaken en schoonmaken op zaterdag.

In het woonhuis wordt een keuken gemaakt.

Na 2 jaar krijgt de stichting de naam Vakantiecentrum “de Imminkhoeve”.

Er moet nog veel verbouwd worden: de kapschuur tot recreatiezaal en de “dele” tot slaapzaal.

Hiermee is veel geld gemoeid. Via vele acties, die door het bestuur worden georganiseerd, waaronder Anneke Immink, inmiddels toegetreden tot het bestuur, heeft hier enorm veel voor gedaan door, onder andere, een boeldag en een oud papier actie te organiseren, samen

goed voor ruim f 30.000, =. Hiervoor konden nieuwe bedden worden gekocht.

Eind 1974 neemt de heer H. de Boer uit Ommen de voorzitterskamer over van de heer Lijendijk. De nieuwe voorzitter weet vele nieuwe fondsen te werven en zo kan in 1982 de oude wagenshuur worden afgebroken.

Hier komt een geheel nieuw gebouw “de Schaapskooi” te staan, die plaats biedt aan 16-gasten.

De Imminkhoeve met de “oude” naam in 1973

In de Boerderij vinden nog diverse verbouwingen plaats.

Steeds meer groepen uit Nederland weten de Imminkhoeve te vinden en in 1984 wordt besloten om een geheel nieuw gebouw op te zetten wat plaats moet bieden aan ± 40 gasten.

Inmiddels is in Vriezenveen een afdeling Vrienden van de Imminkhoeve opgericht.

De toenmalige minister van VROM dhr. E. Nijpels opent in maart 1986 de nieuwbouw genaamd Hallehuis.

Inmiddels is de tuin uitgebreid met een rolstoel-oefentuin, aangeboden door de ANWB, de beplanting komt van de Heide Maatschappij

uit Dalfsen.

De Rotaryclub uit Ommen biedt een midgetgolfbaan aan. De vriendenclub wordt uitgebreid met een afdeling in Lemele en in Dalfsen. Zij zorgen er voor dat er een nieuwe rolstoelbus gekocht kan worden. Doordat er steeds meer groepen hun vakantie op de Imminkhoeve willen doorbrengen besluit het bestuur in 1995 uit te zien naar een locatie op een andere plaats. In 1996 wordt van de Larcom een gebouw gekocht bij het station in Ommen. Dit gebouw wordt verbouwd

Zo zag het er nog uit in 1973 aan de achterkant

en er kunnen 2 groepen gelijktijdig in worden ondergebracht, in totaal 68 personen.

Dit gebouw wordt 't Laarhuus genoemd.

In 2006, als de vraag naar steeds meer 1-persoonskamer toeneemt, komt er een accommodatie het Veurhuus bij met 13 eenpersoonskamers. In totaal kunnen hier 16 personen overnachten.

De vrienden van de Imminkhoeve nemen de gehele inrichting voor hun rekening.

De maandelijkse bingo-avond in zaal Dijk is financieel gezien dus ook heel belangrijk voor de Imminkhoeve.

De gasten die uit het hele land komen en zelfs uit Duitsland en België, prijzen elke week weer de hartelijke gastvrijheid in ons dorp. Ook wordt er veel gebruik gemaakt van het prachtige Rolpad en de Kijk- doe- en zorgboerderij Zandeinde.

Elk jaar komt er in de zomer een groep jongeren die uitzien naar de discoavond in zaal Dijk.

Ze worden daar met rolstoel en al de kelder in gedragen.

In de loop der jaren is gebleken dat onze gasten steeds zwaarder gehandicapt zijn. Om ook deze mensen op te kunnen vangen en om aan de toenemende overheidsregels te kunnen blijven voldoen is het noodzakelijk dat er doorlopend aanpassingen en verbouwingen plaatsvinden. Deze vernieuwingen vergen enorme bijdragen. Gezien onze doelstelling kunnen dergelijke kosten niet worden doorberekend aan onze gasten. De opbrengst van de pensioengelden is kostendekkend. Voor financiële middelen wordt een beroep gedaan op diverse instanties en fondsen. Wij ontvangen giften en donaties van diverse diaconieën in Overijssel en Flevoland. Ook ontvangen wij giften van particulieren, verenigingen, scholen, clubs en bedrijven.

Tevens wordt de Imminkhoeve ondersteund door de stichting “Vrienden van de Imminkhoeve”, met een afdeling in Dalfsen en Lemele. Door het organiseren van bingo’s en bazaars levert deze stichting jaarlijks een grote financiële bijdrage aan de Imminkhoeve.

Het thans zittende bestuur bestaat uit de voorzitter de heer Smidt uit Dalfsen, penningmeester de heer Muller uit Dalfsen, secretaris de heer Nij Bijvank uit Hardenberg, bestuursleden de heer Deuten uit Hoogeveen, de heer Dankelman uit Lemele en mevrouw Huisman uit Hellendoorn, geboren in Lemele aan de Dennenhoekweg.

Op dit moment zijn er 49 personen in dienst en ligt de dagelijkse leiding in handen van de heer Duerink.

Werkgroep geschiedenis van winkels en bedrijven

Erve Bloten

Geschiedenis

Erve Bloten komt al voor op de eerste (kadastrale) kaarten gemaakt in 1832.

Op latere kaarten zijn twee erven Bloten te zien: erve H. Bloten, dat volgens grootvader Jan Willem Bloten is afgebrand en niet is herbouwd en het huidige erve Bloten. Waarschijnlijk heeft Hendrik Bloten hier gewoond (geboren ca 1816 ambt Ommen) en heeft geen nakomelingen of opvolger gehad om het bedrijf voort te zetten. De puinresten van deze boerderij zijn nog te vinden onder de grote eikenbomen op de hoek bij de boomgaard, waar nu J. Rosink woont (richting Kleinhorsman).

Het huidige erve Bloten aan het Zandeinde 1 komt voort uit Wijlent Jansen Bartels, geb. 18 augustus 1746 te Linde (Den Ham). Hij was gehuwd met Geertje Jans, geb. 1751 te Archem. De familienaam Bartels komt nog steeds voor in Den Ham.

Voorvader Hendrik Jan Wielands Bloten is geboren in Lemele op 11 november 1812 en op 3 mei 1849 gehuwd met Gerritdina Damwigers. Zij is overleden in 1851. Uit dit huwelijk is een zoon geboren, genaamd Gerrit. Deze is vrijgezel gebleven en heeft altijd op de boerderij gewoond aan het Zandeinde. Hij is organist in de kerk geweest. Ook is er nog een akte uit 1857 aanwezig, waarbij Berend Jan Damwigers, Gerrit als nakomeling van zijn dochter laat mee delen in zijn erfenis. Uit het 2e huwelijk van Hendrik Jan Wielands Bloten zijn 2 kinderen geboren, nl. Gerrit Jan (onze voorvader) en Jan, die comies is geworden in Westervoort. Hij schreef als jonge jongen al de woorden op het schapenschot "wie weet wat ik nog wurden zoalle". De nakomelingen van Jan hebben zich later hernoemd als familienaam Blonet (omdat ze de naam Bloten niet zo prettig vonden) en zijn naar het Westen vertrokken. De naam Bloten komt voort uit het bloten van schapen (schapen scheren) en/of het bloten van heidevelden (plaggen).

Hieruit blijkt de agrarische herkomst van de familie.

Gerrit Jan Bloten trad in het huwelijk met Gerritdina Voortman (van 'n Beer) en uit dit huwelijk werden 5 kinderen geboren, nl.:

1. Hendrik Bloten (vroeg gestorven)
2. Hendrika Johanna (Diekemeue), ongehuwd, is op de boerderij blijven wonen en werken (melken, varkens verzorgen etc.)
3. Tonia, gehuwd met Hendrik Bloten te Heino, was naaister en gaf

ook les. Zij is na het overlijden van haar man weer naar de boerderij in Lemele gekomen

4. Jan Willem, gehuwd met Gerritdina Groten (geboren 19 augustus 1901 aan het Zandeinde nr. 4)

5. Hendrikje, gehuwd met Albert Jan Ardesch te Dalmsholte
Jan Willem Bloten heeft tijdens de 1e wereldoorlog vier jaar zijn dienstplichtige taak vervuld in verband met de mobilisatie. Hij zat in deze periode in Middelburg en Baarle Nassau. Bij thuiskomst viel het boerenwerk hem erg tegen. Tijdens deze periode werden de werk-

*Jan Willem Bloten en
Gerritdina Bloten-Groten*

zaamheden op de boerderij door zijn vrouw Gerritdina, zijn zus Hendrika Johanna en zijn oom Gerrit uitgevoerd. De boerderij bestond in die jaren uit ca. 25 ha. grond, waarvan een groot gedeelte akkerbouw, ca. 12 koeien met jongvee, een paar varkens en 40 kippen. In de loop van de vijftiger jaren namen de zoons Gerrit Jan en Gerrit (een deel van) de werkzaamheden over. Ieder kreeg hun deel voor de toekomst. Gerrit kreeg de klaargemaakte gronden in Vlakkenvenne en het Korteveld. Gerrit Jan de overige gronden en de bestaande boerderij.

In december 1954 zijn Jan Willem en Gerritdina naar "De

Belt"verhuisd, waar ze een nieuwe dubbele woning hebben gebouwd, samen met de zusters Tonia en Diekemeue, die de Lemeler zijde van de woning gingen bewonen. Dina volgde in 1955 de weg naar de Belt en ging bij Peter Kramer-Mode in Ommen werken, na eerst een jaar bij de broers te hebben gewoond (en gewerkt als huishoudster) tot het moment van trouwen van Gerrit Jan met Dien Dijk. Dina leerde in die jaren Henk Pen kennen, die wel eens op familiebezoek kwam bij zijn zus Zwaantje, die was gehuwd met Egbert Leestemaker (de timmerman). In oktober 1963 is Dina getrouwd met Henk en zij gingen wonen aan de Kottendijk in Enschede, waar Henk zijn werk had als meubelmaker bij meubelfabriek Kwast. Het gezin Pen verhuisde in 1964 naar Borne aan de Meteorstraat, om daarna in 1972 terug te keren naar het ouderlijk huis aan de Belt in Lemele.

Gerrit heeft tot zijn trouwen bij broer Gerrit Jan ingewoond en had op de ouderlijke stal zijn deel van de vee-stapel onder zijn hoede (8 koeien en enkele varkens en kippen). In 1957 werd begonnen met de bouw van het achterhuis aan

*Jan Willem en Gerritdina met gasten
voor de boerderij*

de Zonnebloemweg, waarna in 1958 de bouw van het voorhuis volgde. In april 1958 is Gerrit met Berendina Dankelman getrouwd en heeft zich definitief gevestigd aan de Zonnebloemweg.

In de oorlogsjaren waren de families Bloten en Groten betrokken bij de hulp ten aanzien van onderduikers en het zich aanbieden als gastgezin voor jongeren uit de grote steden, die in de zomermaanden enige tijd op boerderijen werden geplaatst vanuit de diaconieën van de verschillende kerken. Zodoende kwam Henk Los in 1942 naar Lemele, eerst naar de familie Groten aan het Zandeinde en later, omdat het bij de familie Groten te link werd in verband met aanwezige onderduikers, naar de familie Bloten. De laatste oorlogsjaren verbleef Henk Los permanent in Lemele. Dit heeft geleid tot een vriendschap tussen de families Los en Bloten, die tot op heden nog door bezoeken van elkaars verjaardagen en partijen intact wordt gehouden. De familie Los heeft in de jaren 1964 t/m 1975 vrijwel permanent de vakantie bij Gerrit en Berendien aan de Zonnebloemweg gevierd, ook omdat hun beide zonen Dick en Rob dezelfde leeftijd als de beide zonen Jan en Henri van Gerrit en Berendien hadden, waardoor het kiezen van een vakantiebestemming weinig problemen opleverde. Het verhaal van Henk Los staat beschreven in het oorlogsnummer. De huidige boerderij is gebouwd in 1964.

Werkzaamheden:

Jan Willem Bloten en Gerritdina Klazina Groten runden de boerderij

met de hulp van vele knechten vanaf ca. 1924. De boerderij bestond in die jaren uit ca 25 ha grond, waarvan een groot gedeelte akkerbouw, ca. 12 koeien met jongvee, een paar varkens en 40 kippen. De dames verzorgden het huishouden, de was, de dieren en het melken op de boerderij en Jan Willem (evt. met zijn knechten) de werkzaam-

*Op de linkerfoto Gerrit en Gerrit Jan
Op de rechterfoto Dien Pen-Bloten met de hond Meta*

heden op het land. Vaste knechten uit die tijd waren G.J. van de Belte (Stirtjan, later naar Nijverdal vertrokken), Hendrik Schuurman (in oorlogstijd), Frederik Jan Roddenhof, Wijer Krijt, (later naar Dalms-holte, nu Ardesch aan de Langsweg), Berend Jan Valk (waarvoor Gerrit Jan geregeld sigaretten moest halen, merk fifty-fifty voor 15 cent per pakje bij Kleinhorsman), H.J. Companje (Valkweg, losse arbeider voor rogge maaien en aardappelooft) en Freek Bennink (losse arbeider). Met de hulp van de knechten J.W. Boezelman, J. Leestemaker, G. Schrijver; Teekema en Ten Broeke is de ca. 6 ha heidevelden aan de Zonnebloemweg tot cultuur gebracht in 1938 op de lokatie van

de huidige woonboerderij. Dit klaarmaken van de grond geschiedde door de grond op de sleepkar te spitten en deze elders weer te kippen, waarbij de plaggen onder kwamen te liggen. Een spit teveel op de kar vonden de knechten niet erg, omdat dit het kippen van de kar Opa bemoeilijkte, wat hen erg veel deugd deed. Zoals hiervoor al vermeld had de familie Bloten voor die tijd redelijk veel grond, wat intensieve, tijdrovende bewerkingen nodig had. Dit werd grotendeels verzorgd door Jan Willem Bloten met behulp van een of meer knechten. Na de oogst van de granen moest de grond worden bewerkt om voor 12 augustus de knollen ingezaaid te krijgen. Hierna volgde de aardappel-oogst en het sorteren en inkuilen ervan. Een groot gedeelte werd met paard en wagen naar Nijverdal vervoerd om ze daar te verkopen, met name aan werknemers van de KSW-fabriek. Na de aardappeloogst werd de grond weer klaargemaakt voor de wintergranen. Pa Bloten werd bij de diverse werkzaamheden later ook veel geholpen door zijn zoons Gerrit Jan en Gerrit, waarbij Gerrit het meeste paardenwerk deed ivm zijn gezondheid. Hij had bronchitis.

De dames, met name Ma Bloten en Diekemeue, verzorgden de dieren: het melken, de was en de overige huishouding. Dina had werk als kinderverzorgster bij de familie De Jager, die destijds het "Hotel De Lemelerberg" bewoonden. De woeste grond op het "grote" Kortevelde (perceel in huidige eigendom van Freek Hoogenboom), werd eind jaren vijftig klaargemaakt voor de verbouw van maïs. Jan Willem en zijn zonen waren hiermee de eerste boeren die maïs gingen verbouwen. Hiervoor werd een perceel bezichtigd bij de familie Weitkamp in Stegeren, waarvan de dochter vriendin was van Berendina Dankelman, de nieuwe liefde van zoonlief Gerrit. Ook met de mechanisatie liep de familie voorop. Er werd besloten om, evenals de familie Imink, Grondman en Ekkelkamp ook een tractor aan te schaffen, te weten een Lanz Bulldog van 16 pk. Deze tractor is nog steeds, in redelijke staat, aanwezig aan het Zandeinde.

Wist u dat:

- De broers Gerrit en Gerrit Jan eigenlijk nooit ruzie hadden, op een keer na in de Es bij het roggemaaien op een hete dag, waar tijdens het schaften Gerrit de kan met ranja omgooide, waardoor Gerrit Jan zeer kwaad werd. Knecht Hendrik Jan Companje was erbij om de broers te kalmeren.

Gerrit Jan met zijn duiven

- Gerrit en Henk Los eens een varkensblaas onder de melkwagen van Ab van Schadden Janse hadden geknoopt toen deze binnen aan het koffie drinken was. Het dier werd daar zo onrustig van, dat Ab het na het losma-

ken van de teugels niet meer onder controle had. Dit heeft waarschijnlijk geleid tot een fijne kneep in de bovenarm, wat moeder als straf in die jaren uitdeelde en, als we de zoons mochten geloven, ook heel goed beheerste.

- Gerrit met zijn maatjes Gerrit Jan Hallink en Wout Witteveen op de Landbouwschool, te Nieuwe Brug het Fiatje van de inspecteur van achteren opbeurden, op het moment dat de inspecteur gas gaf om weg te rijden. De jongens verscholen zich tijdens het optillen achter de auto en op het moment van uitstappen van de zeer kwade inspecteur sloegen ze op de vlucht. De inspecteur ging op hoge poten naar de hoofdonderwijzer de heer Veldsink, die de jongens op appèl moest roepen om ze te straffen. Na het vertrek van de inspecteur zei deze: "Jongens 't is mooi weer, ga maar weer buiten spelen". Hij had ook wel schik van dit voorval.

- Dina haar broer Gerrit Jan eens zijn duim uit het lid heeft geschopt. Dit gebeurde voordat de gehele familie op bezoek wou naar tante Tonia, die destijds nog op de Strenkhaar woonde. De broers hadden ruzie om welke fiets ze mee wilden nemen, wat Dina te lang duurde, waarna ze Gerrit Jan een schop gaf. Moeder Bloten drukte de duim toen maar even terug, wat Gerrit Jan veel pijn heeft gedaan. De verstuiking is nog steeds te zien.

- Het paard met wagen, dat de gehele dag bij Gerrit in Vlakk'nvenne (aan de Zonnebloemweg) had gewerkt, aan de Dooweg (nabij de huidige Zaal Dijk) het span raakte en hierdoor op hol sloeg. Vader Jan Willem zag ze aankomen en waarschuwde kleinzoon Jan, die voor de

deur van de paardenstal stond: "Ga maar voor de grote staldeuren staan, want het paard zal de paardenstal wel invliegen". Jan had zich nog maar net verplaatst of het paard met wagen vloog tegen de grote staldeuren aan, waarbij de wagen met giertank tegen de versplinterde staldeuren tot stilstand kwam. Wonder boven wonder mankeerde de kleine Jan niets.

- De paarden ook eens op de loop gingen na het binnenhalen van de aardappelooft. De kar moest bij huis naast de kuil worden gereden, maar de paarden gingen iets hiervoor vreten van het malse gras na een hele dag op het land te hebben gewerkt. Dit vonden de broers niet goed en gooiden met enkele aardappels naar de dieren, die hierdoor op de loop gingen. Hierdoor werd de bovenste putring eraf gereden en viel het merendeel van de aardappels van de kar. De paarden werden later gevangen door Stertjan aan de Valkweg.

- De familie voor die jaren erg sportief was met name in de winterperiode. Jan Willem bond de schaatsen nogal eens onder achter de Kaamp samen met Gerhard van de Kempe, om vandaar richting de Olde Regge te schaatsen. In die jaren stond dit gebied in de winterperiode normaal gesproken altijd onder water. Dina, Gerrit Jan en Gerrit schaatsten in die tijd veel op de Olde Regge en later bij sterk ijs op het kanaal, waarbij ze elkaar vasthielden dmv een touw (met o.a. Jan-na van Vels, Zus Grefelman, Zus Stoeten, Fredrika Ulderink en Diekie van de Moddejonge). Ze schaatsten in die tijd op door de smid gemaakte korte doorlopers en na de oorlog op zogenaamde draaiers.

- Muziek bij de familie hoog in het vaandel stond, wat met name van de Groten kant was meegegeven. Oom Groten speelde harmonica en zijn dochter (moeder Gerritdina Bloten) mondorgel. Dina en Gerrit Jan kregen orgel van Eddie van Gelder (wat tevens Dina's eerste verkering werd). Dina (met de oprichting in 1938), Gerrit Jan (sinds 1947) en Gerrit (sinds 1980) waren tevens lid van de zangvereniging, waarvan Dina na terugkomst in Lemele in 1972 opnieuw lid werd. Gerrit Jan en Dina zijn tot op heden nog steeds actief lid.

Gerrit Jan en Gerrit hebben zich bij de oprichting ook aangemeld als lid van de Mandolineclub, waarbij beiden de mondharmonica bespeelden en de zangpartijen voor hun rekening namen.

Ook hebben Gerrit Jan en Gerrit zich bij de oprichting aangemeld als lid van de muziekvereniging KNA. Hiervan is tot op heden Gerrit Jan nog steeds lid en heeft hij afgelopen jaar zijn 60 jarig jubileum en lidmaatschap gevierd.

- Gerrit Jan en Gerrit beide hun medewerking verleend hebben aan de

Lemelse Revue (met o.a. Henk en Jansje Runherd, Gerrit Jan en Lamie Hallink en Dine Dogger) uitgevoerd ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de CBTD afdeling Lemele.

- In het begin der 90-er jaren de broers tot een delegatie van Leme-laars behoorden, die de studio van RTV Oost bezochten, om wat over hun dorp te vertellen. De muzikale noot werd hierbij (live) verzorgd door de gebroeders Bloten. Ook traden de broers op tijdens de busreis bij de jaarlijkse vakantie met collega agrariërs naar verre oorden, met hun mondharmonica en evt de gitaar van Gerrit Jan. Dit werd zeer gewaardeerd door de medepassagiers.

Huidige tijd:

De oorspronkelijke boerderij is in 1964 gesloopt, waarbij alleen de bestaande voorgevel gedeeltelijk behouden is gebleven. Gerrit Jan en Dien hebben de boerderij voortgezet, waarna zoon Jan na voltooiing van zijn wereldreis in 1975 het bedrijf heeft voortgezet in maatschap met zijn vader. Jan besloot in 1996 zijn geluk te beproeven in Denemarken, waarna de varkenshouderij werd overgenomen door Henk Visscher. In samenwerking met de familie Bloten werd aan het Zand-einde de gelijknamige zorgboerderij opgericht.

Interviewers Jan Wieger Pen en Jan Bloten

Ploegen en eggen

Naar aanleiding van twee eggen, die we gekregen hebben van Marcel Grondman, willen we dit artikel wijden aan het zaaiklaar maken van de akker.

Als eerste werd het land geploegd. Dit gebeurde eerst met een houten ploeg, en later kwam de metalen ploeg. Het was een éénscharige ploeg die door een paard werd getrokken. Als er diep geploegd moest worden werden er twee paarden voor de ploeg gespannen. Het paard werd vaak bestuurd door maar één teugel. Moest het paard naar links, werd er aan de teugel getrokken, moest het naar rechts werden er kleine rukjes aan de teugel gegeven, daar was zo'n paard op getraind.

Ook werden er commando's voor links en rechts naar het paard geroepen dat goed naar deze mondelinge instructies luisterde.

Als de grond na enkele dagen was bijgezakt, werd er geëgd. Het eggen gebeurde tot een diepte van 50 mm, zodanig dat er geen kluiten groter dan 20-30 mm meer voorkwamen. Voor het zaaien werd er met de linkse hoek geëgd, wat betekende dat de tanden van de eg schuin naar achter stonden. Het graan werd gezaaid vanuit een zaaibak, met een boog over een zaaigang op het veld. Dit noemde men breedwer-

J.H. Grondan (Vels Jan Hendrik) met paarden en houten ploeg

pig zaaien. Er werd eerst een takje op het kopeinde geplaatst zodat je recht over de akker al zaaiende richting het takje kon lopen. Het takje werd naar iedere zaaiengang van ongeveer 5 meter verplaatst. Als de akker gezaaid was, werd er weer geëgd met de linkse hoek en zo werd het zaaizaad eronder gewerkt.

Het woord “ploegen” is een bekend woord en komt in vroegere tijden al voor, maar ook het woord “eggen” is in de bijbel, in het oude testament terug te vinden. Het komt op twee plaatsen voor:

Job 39 vers13:

Kunt gij de woudos met een touw in de vore dwingen?

Zal hij achter u de dalgrond eggen?

Hosea 10 vers 11:

Efraïm was een afgerichte jonge koe, die gewillig dorste;

Ik heb haar schone hals gespaard.

Ik ga Efraïm inspannen, Juda zal ploegen, Jakob eggen.

Gerrit Jan Hallink en Gerrit Grefelman

Het eggen van het land ingezaaid met spurrie

Wat is de mode?

Deze keer nogmaals een serie foto's van 3 generaties bruiden. Deze serie werd mij gestuurd door Gerry Bouwhuis uit Ommen. Gerry bedankt.

Op de oudste foto het bruidspaar Gezina Kleinlugtenbeld, geb. 26-9-1917 in Lemele en Gerrit Jan Bouwhuis, geb. 2-9-1919 Ambt Ommen (Arrien). Zij trouwden op 26-2-1947. Het bruidspaar heeft lange tijd aan de Zonnestraalweg in Lemele gewoond. Zij overleed op 5-1-1983 te Zwolle, hij op 3-4-1996 in Ommen.

De tweede foto is op 22-5-1970 gemaakt bij kasteel Eerde. Hierop staan Ria Bouwhuis, geb. 21-4-1949 te Lemele en Dirk Bins, geb. 29-7-1946 te Ommen.

De jongste foto is gemaakt bij het bruggetje van Bartje

in Avereest. De bruid is Ivonne Bins, geb. 12-4-1974 te Ommen en Bertus Bremmer, geb. 16-6-1972 te Witharen. Zij trouwden op 28-5-1999.

Ook hier zijn de veranderingen in de bruidsmode goed te zien. Bij de kleding van de bruidegom bleef het pak populair, al ging dit natuurlijk ook met z'n tijd mee. Meestal bleef het een donkere kleur houden, hoewel er een klein poosje enkele bruidegommen te zien waren in wit. De stropdas werd soms vervangen door een 'vlindertje'. Ook de plaatsen die zijn gekozen voor het maken van de trouwfoto's zijn aan mode onderhevig. Werden de eerste trouwfoto's binnen bij de fotozaak gemaakt in een vaste stijl, later ging men naar buiten en werd het vrijer in opzet.

Bertha Manenschijn

Van wie bin ie d'r iene?

Hoewel al veel gegevens over de families Bloten in het verhaal over het erf Bloten zijn verwerkt, volgt hieronder nog wat extra informatie voor de genealogen onder ons.

I. Uit het huwelijk van Wilbert Bertels met niet vermelde vrouw wordt tenminste één kind geboren: Lammert Wilbers Bartels (zie II)

II. Lambert Wilbers Bartels * 1650 te Linde (Den Ham)

∞ Grietjen Jansen Opganger * 1650 te Daarle,
dochter van Jan Opganck (vrouw wordt niet vermeld)

Uit dit huwelijk worden tenminste drie kinderen geboren:

a. Jenneken, * 1677 te Linde, zie III

b. Gerrit, * 1682 te Linde,

∞ Everdina Everts Boomkate ~ 27-11-1681 te Rijssen
dv Evert Wijnoelts Boomkate en Grietien Jans

c. Lammigjen

III. Jenneken Lamberts Bartels * 1677 te Linde

∞ 1706 Wijlent Evers Boomkate * 1680 Notter, + Den Ham
zv Evert Wijnoelts Boomkate en Grietien Jans

Uit dit huwelijk worden tenminste drie kinderen geboren:

a. Hendrikje, ~ 4-3-1708 te Den Ham, zie IV

b. Gerrit, ~ 27-7-1721 te Den Ham

c. Evert, ~ 21-10-1725 te Den Ham

IV. Hendrikje Wijlents Bartels, ~ 4-3-1708 te Linde

∞ 1732 Jan Hendriks Reimink, ~ 18-10-1705 te Den Ham
zv Hendrik Arents op den Puyl en Marie Hendrix

Uit dit huwelijk worden tenminste zeven kinderen geboren:

a. Jan, ~ 13-12-1733

b. Henderine, ~ 1-1-1737

c. Geesje, ~ 26-5-1740

d. Grietje, ~ 12-5-1743

- e. Wijland, ~ 23-8-1746 zie V
  - f. Marie, ~ 7-9-1749
  - g. Jan, ~ 13-1-1754 allen geboren in Linde
- V. Wijland Jansen Bartels, ~23-8-1746 te Den Ham, * in Linde
 ∞ 20-4-1777 Geertje Jans, ~ 12-12-1751 Ommen, * Archem
*Hij koopt de boerderij Bloten in Lemele en neemt de naam
 Bloten als familienaam aan.*
 Uit dit huwelijk wordt tenminste één zoon geboren:
- a. Jan, zie VI
- VI. Jan Wieland Bloten, + 1852 te Lemele
 ∞ 1805 Hendrika Leideman, + 1846 te Lemele
 Uit dit huwelijk worden tenminste drie kinderen geboren:
- a. Hendrik Jan, * 11-11-1812 te Lemele, zie VIIa
  - b. Hendrik, * 1816 te Lemele, zie VIIb
  - c. Geertjen Bloten, * 1822
 ∞ 21-4-1856 Den Ham met Willem Valk * 1820
- VIIa. Hendrik Jan Bloten, * 11-11-1812, + 2-9-1881 te Lemele
 1) ∞ 3-5-1849 Gerridina Damwigers, * 1822 Den Ham, + 1852
 dv Berend Damwigers x Geesjen Jansen
 Uit dit huwelijk wordt één zoon geboren:
- a. Gerrit, * 1852, + 11-1-1935 ongehuwd
- 2) ∞ 8-5-1852 Truitje Ramerman, * 1822, + 15-8-1894/Lemele
 Uit dit huwelijk worden drie kinderen geboren:
- a. Gerrit Jan, * 1855, zie VIIa
  - b. Jan, * 1856 wordt later commies te Aalten
  - c. Hendrika, * 1861, + 27-9-1939 te Lemele
 ∞ Egbert Leestemaker, *1859, + 18-8-1944
 zv Willem Gerhard Leestemaker en Alberdina Bredewold
- VIIIa. Gerrit Jan Bloten, * 1855, + 11-2-1922 te Lemele
 ∞ 16-4-1884 Gerridina Voortman, * 1855, + 24-2-1938
 dv Willem Voortman en Hendrikje Remmink
*Zij was het buurmeisje van Gerrit Jan en woonde op
 het erf Kleinhuismerk (nu Ekkelkamp)*
 Zij krijgen vijf kinderen:
- a. Hendrika Johanna, * 20-3-1885, +16-6-1967
  - b. Hendrikje, * 10-2-1887, + 12-6-1916

- ∞ 11-6-1915 Albert Jan Ardesch, * 1886
 zv Hermannus Ardesch en Aaltje Kleinlugtenbeld
 c. Hendrik Jan, * 1-7-1890, + 16-10-1890
 d. Tonia, * 10-6-1892, overlijdensdatum onbekend
 e. Jan Willem, * 12-8-1895, + 25-3-1989 te Lemele, zie IX
- IX. Jan Willem Bloten, * 12-8-1895, + 25-3-1989
 ∞ Gerritdina Klazina Groten, *19-8-1901, +22-1-1971 Lemele
 Zij krijgen drie kinderen:
  - a. Gerritdina, * 23-4-1925
 Zij was gehuwd met Hendrik Bastiaan Pen
  - b. Gerrit Jan, * 26-10-1928
 Hij is gehuwd met Gerritdina Hendrika Dijk
  - c. Gerrit, * 12-6-1930, + 20-1-2001
 Hij was gehuwd met Berendina Hermina Dankelman
- VIIb. Hendrik Bloten, * 1816, + 5-1-1881 te Lemele (zoon van VI)
  - 1) ∞ 14-11-1856 Aaltje Heuver * 1834 H'doorn, + voor 1870
 dv Hendrikus Heuver en Wibbichje Schultink
 Uit dit huwelijk tenminste 4 kinderen:
    - a. Hendrikje, * 1858 Hellendoorn
    - b. Hendrikus, * 1860 Hellendoorn
    - c. Jan Willem, * 1863 Hellendoorn
    - d. Hendrik, * 1866 Hellendoorn
 ∞ 9-9-1892 Gerritdina Stegeman * 1866 Hellendoorn
 dv Jan Stegeman en Jennigje Stirtjan
  - 2) 30-4-1870 Hendrikje Maris

(* = geboren, + = overleden, ∞ = gehuwd, ~ = gedoopt)

Extra bronnen voor deze genealogie: Historisch Centrum Overijssel, Genlias, Internet: genealogie van Lenthe, Graven Lemele.

De jaartallen zonder exacte datum zijn plus /minus.

Dick Vos

Rectificatie

Bij het samenstellen van de voorouders van Mannes Grondman in het boekje 2006-2 heb ik een fout gemaakt. Op bladzijde 24 moet het volgende worden gelezen:

5. Mannes Grondman, * 27-1-1844, + 6-8-1902.....

Kinderen uit dit huwelijk:

a. Jan Hendrik, *zie 6*

b. Gerrit Jan, ...

c. Hendrik, * 1-4-1887, + 30-5-1964

∞ 17-2-1917 Hendrika Veldhuis, * 2-4-1891, + 29-5-1960

dochter van Albert Veldhuis en Dina Braakman

6. Jan Hendrik Grondman, * 22-4-1880, + 25-5-1953

1. ∞ 26-5-1911 Egberdina Hendrika Grootemarsink, + 1914

dochter van Gerrit Grootemarsink en Hendrika Hallink

2. ∞ 27-10-1916 Gerridina Lubbers, * 6-10-1897, + 10-8-1975

dochter van Albert Jan Lubbers en Jennigje Kleinhuismink

Uit het 1^e huwelijk wordt op 17-11-1913 een levenloos kind geboren.

Kinderen uit het 2^e huwelijk:

a. Jennigje Egberdina Hendrika, * 26-3-1917, + 16-6-1989
gehuwd met Willem Visscher

b. Aaltje Johanna, * 12-3-1920, + 11-8-1970
gehuwd met Jan Bendijk

c. Mannes, * 30-12-1921, + 6-4-1922

d. Mannes, *zie 7*

e. Hendrika, * 3-10-1925
gehuwd met Willem Hendrik Dogger

f. Janna, * 31-5-1928
gehuwd met Hendrikus Valk

g. levenloos geboren kind op 31-1-1932

h. Egberdina Gerridina, * 6-8-1933
gehuwd met Hendrik Hendriks

7. Mannes Grondman, * 17-5-1923.....

Mijn welgemeend excuus voor deze fout.

De "postdonateurs" hebben deze rectificatie reeds ontvangen bij de vorige editie.

Dick Vos

't Lemels Arfgoed adopteert Dikke Steen.

't Lemels Arfgoed viert dit jaar haar 10-jarig bestaan. Om dit feit te markeren is de gedachte ontstaan om de Dikke Steen, een van de markantste bezienswaardigheden op de schitterende Lemelerberg, te adopteren. Met Landschap Overijssel is contact opgenomen en zij vonden het een prachtig plan. 't Lemels Arfgoed kan zodoende weer een steentje bijdragen om de natuur op de Lemelerberg voor een ieder bezienswaardig en schoon te houden. Op zaterdag 21 april j.l. trok dan ook een groot deel van de werkgroepleden naar de berg en heeft samen met Landschap Overijssel, vertegenwoordigd door de heer Dijkstra, de Dikke Steen weer toonbaar gemaakt en is vervolgens de adoptieovereenkomst getekend. De adoptie houdt in dat 't Lemels Arfgoed ieder jaar blad, takken en overtollig zand om de steen verwijdert. Daarnaast zal ook restafval verwijderd worden. Dit laatste hoeft echter geen extra werk op te leveren: immers iedere bezoeker van de prachtige natuur heeft toch altijd een eigen afvalzak bij zich! Tenslotte zal komend jaar gewerkt worden aan een klein paneel met daarop informatie over de Dikke Steen.

Eventueel nadere informatie over de Dikke Steen, Landschap Overijssel en Natuurbeheer op de Lemelerberg is te verkrijgen bij de heer Dijkstra van Landschap Overijssel, telnr. 0529 401731.

De werkgroep en de Dikke Steen vóór de opruimactie

Adoptie overeenkomst “Dikke Steen”

Ondergetekenden

Landschap Overijssel
hierna te noemen eigenaar

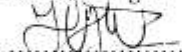
en

Stichting 't Lemels Arfgoed
hierna te noemen adoptant

komen overeen dat voor onbepaalde tijd de “dikke steen” gelegen in het natuurgebied Lemelerberg (kadastraal bekend Ambt-Ommen, sectie G, perceel 5164) met ingang van heden wordt geadopteerd. De eigenaar en adoptant verklaren hiermee zich in te zetten voor het onderhoud van de omgeving van de “dikke steen” en zich te houden aan de ommezijde vermelde afspraken.

datum: 21 april 2007

handtekeningen

.....
namens de eigenaar

H. Dijkstra, terreinbeheerder

.....
namens de adoptant

M. Wilts, voorzitter

De adoptieovereenkomst

Adoptie Dikke Steen

Deur Annie Slots

Noa anleiding van et tien joarig bestoan
is et Lemels Arfgoed de bärg op egoan.
En hef doar de dikke markesteen adopteerd,
woar van op zoaterdag 21 april de akte is passeerd.
Et Landschap Overiessel gaf toen as eigenaar
an 't Lemels Arfgoed as adoptant et gebaar
um die unieke steen te onderhoaln en te beheern,
wat de geneudigden zeer wussn te waardeern.
Et wödn doar met champagne beklunken en bekrond
noadet deur wat manlue um de steen hen was opeschoond.
Doar kömp nog een klein paneel met informatie
as extra toegifte in disse relatie.
Want dit is deur de joarn hen al een markante plek;
die dikke steen is vaste bie mennegene in trek.
Hoaste boam op de bärg, ziej em metene al,
liggend in een onmeundeg mooi geuldal
met zien biezunder rustiek veergezich,
woar Dalsholte met boerderiejn en grune laene lig.
Duuzenden eeuwen elene in de iestied ontstoan;
toen uut et hoge noorden enorme iesloagn kwaam goan,
die de steen met immense kracht heb met eslept
en biejet smelten hier is daele zakt en zo ongerept
op de bärg bleef ling as een stille getuugenis
van wat in de iestied met de natuur gebeurde is.
Wat wieder op baant water zich spontaan een weg
uut een brunnegie ontstoan as of 't is aneleg.
Zuuer bronwater zo helder en kloar;
Een minuskuul beekie slingert noa daele doar.
Mar die dikke steen is toch 'n bezienswaardegheid,
met onvoorstelbaar natuurgeweld hier hen eleid.
Goa hier eam zitn in dit markante landschap en geniet
Van dit rustpunt in een wondermooi natuurgebied.

Colofon:

Bestuur Stichting 't Lemels Arfgoed

M. Wilts, Korteveldsweg 2, 8148 RE Lemele voorzitter

A. Pouw, Glintweg 1, 8148 RM Lemele secretaris

D. Vos, Huusminkstg 1, 8148 PR Lemele penningmeester

Mevr. B. Manenschijn, Maanweg 2, 8148 RV Lemele lid

B. Duerink, Lemelerweg 41, 8148 PB Lemele lid

Bankrelatie: Rabobank Ommen - Rek.nr. 34.89.36.877

Kontaktpersonen werkgroepen:

Geschiedenis van winkels en bedrijven:

Bert Duerink, tel.: 331216

Boerderij, straat- en veldnamen onderzoek

Adri Pouw, tel.: 331455

Samenhang families/voorouderonderzoek

Dick Vos, tel.: 331729

Klederdracht:

Bertha Manenschijn, tel.: 331363

Oude ambachten en werktuigen:

Gerrit Jan Hallink, tel.: 331774

E-mailadres: lemelsarfgoed@hetnet.nl

Website: www.lemelsarfgoed.nl

Vormgeving en eindredactie: Dick Vos

Het tijdschrift "t Lemels Arfgoed" verschijnt twee keer per jaar. Een abonnement (donateur) wordt geacht aan het begin van het jaar te zijn ingegaan en kost voor inwoners van Lemele minimaal € 5,- en voor belangstellenden buiten Lemele minimaal € 7,50 in verband met portokosten.

Bij betaling door overschrijving bij "Mededelingen" adres en woonplaats vermelden omdat op de rekeningafschriften alleen de naam wordt vermeld. Voor machtigingen kunt u contact opnemen met de penningmeester.

Overname van artikelen alleen na toestemming van de auteur.